

Laukinis žmogus laikraščio neskaityt. Nebuk laukinis - skaityk SVIESA.

METAI VI

SÃO PAULO, 1940 M., MAIO - GEGUŽES 8 D.

Adressas: CONVENTO SANTO ANTONIO DO PARY, São Paulo.

Nr. 19 (242)

ATKAKLIOS KOVOS SIAURĖS NORVEGIJOJE

Sąjungininkų kariuomenė iš pietinės Norvegijos patį pasitraukė. Pasitraukimas atliktas tvarkingai ir be nuostolių. Buvo eilė priežasčių, kurios privertė anglus su prancuzais imtis šios atsargumo priemonės.

Pirmiausia, vokiečių negailestinga ataka Turėdami Norvegijoje ir artimoje Danijoje aerodromus vokiečiai išvystė didžiausia puolimą iš oro. Anglų pozicijos buvo mašomos su žemėmis. Nepaisant, kad daug lėktuvų buvo numušta, vokiečiai siuntė vis naujas eskadriles, kad pasiektų laimėjimo. Vokiečių karo vadovybė nepaiso žmonių aukų. Sąjungininkai ore turėjo blogesnės sąlygas, kadangi i jų rankas nepateko nė vienas aerodromas, o pradėjus tirpti sniegui nė i rengti laikinų aerodromų negalima. Ne norėdami bereikalingai žudyti savo kareivius, sąjungininkai juos atitraukė iš centrinės Norvegijos ir nuvezė i šiaurę, prie Narviko.

Antra priežastis, kodėl sąjungininkai pasitraukė i šiaurę, tai geležies trasa. Pietinėje ir centrinėje Norvegijoje yra daug pramonės, daug fabriku. Tačiau šios fabrikuos mašina žaliavomis tikrai Norvegijos šiaurė, netoli Narviko esantios gausios metalų rudos kasyklos. Praktiškai vokiečiai iš Norvegijos užkariavimo neturės jokios naudos kol Narviko bus sąjungininkų rankose. Kaip atrodo, sąjungininkai nutarė Narviko ir apylinkių neišleisti iš savo rankų ir i ten veža naujus kariuomenės kontingentus. Karas tuo budu persimeta i Norvegijos šiaurę, labai kalnuotas vietas, kur abiem pusėm kariauti bus be galo sunku. Todėl jau iš anksto galima spėti, kad toje dalyje karas pereis i pozicini karą, abi pusės išsikas gerus apkasus ir lindės juose, bejaudamos tinkamesnės progos pulti.

Anglai su prancuzais nepasie-

kė savo pirminio tikslo Norvegijoje - vokiečių neišvarė. Dėl to nėra ko stebėtis. Vokiečiai jau buvo puvykė i tenai, anksčiau, užimę geras pozicijas, kalnuotųjų jordanus, aerodromus, geležinkelio linijas. Be to, jie kare nepaiso jokio žmoniškumo ir teisės. Neutralios Norvegijos miestus ir kaimus vertė pelenais ir žudo gyventojus be atodairos. Sąjungininkai taip kariauti negali ir niekad nekariaus. Pav., prieš bombarduodami Narviką, kelias dienas prieš tai per radio išpėjo gyventojus, kad apeistų miestą. Žmoniškumo vardan jie priversti išduoti neretai karines savo paslaptis vokiečiams.

Tačiau sąjungininkai labai daug laimėjo Norvegijoje. Pirmiausia sudaužytas vokiečių karo laivynas. Nuskaudinta daugiau 30 kariuomenės transportų. Skaitant kad kiekvieną kartą bus nuskaudinta tikrai po 1000 kareivių, jau turime 30.000. Be to, apskaičiuota, kad vokiečių aviacija iškeivovo nemažiau pusės milijono tonų lėktuvinio benzino, kurio tokia stoka Vokietijoje. Šitai, be abejo, atsilieps i tolimesnę karą.

Tačiau svarbiausi sąjungininkų pasitraukimo taktikos priežastis buvo šveicarių policijos atrasti vokiečių slapti planai, kurie buvo perduoti sąjungininkų generaliniams štabams.

Pagal vad. Schlieffeno planą, vokiečiai norėjo nukreipti sąjungininkų dėmesį i Skandinaviją, paskui pulti Vengriją ir Rumuniją. Italija tada užims Pietuslaviją. Anglų laivyną italai išvys iš Viduržemio ir puls Prancuziją iš pietų - Marselio ir kitus uostus. Žaibiniu smugiu italai puls Šveicariją ir apeis Maginot liniją. Vokiečiai puls Belgiją su Olandija, Gen. Franco Pirenėjus. Sąjungininkai bus parbloktai.

Planas išėjo aikštėn.

— STOKHOLMAS. Norvegijos tvirtovė Hegra pasidavė vokiečiams. Joje užsidarė sau jėlė gynėjų ir atkakliai priešinosi. Vokiečiai daužė iš oro ir iš patankų, bet kol norvegai turėjo maisto, nepasidavė. Hegra virto norvegų Alkazaru.

— LONDONAS. Muzulmonų pasaulis siuvi sąjungininkų pusėje. Iranas, Irakas (Persija ir Mezopotamija) Sabaudijos arabai ir kitos muzulmonų tautos labai priešingos vokiečių imperializmui. Nemažą vaidmenį čia vaidina ir vokiečių antireliginė kova.

— LONDONAS. Norvegijos užsienių reikalų ministris Koht lankėsi Londone, kur turėjo svarbių pasitarimų su Anglijos politikos vadais. Per anglų radio jis pasakė i norvegus kalbą, kurioje ragino priešintis prieš vokiečius. Jis pasakė daug skaudžių ir faktais paremtų kaltinimų vokiečiams, kurie be pasigailėjimo daužo ir griauja Norvegijos šalį. Koht pareiškė, kad vokiečiai pikčiau elgiasi Norvegijoje negu elgėsi prieš pusantrą tūkstančio metų vandalai, hunai ir kitos laukinės tautos.

Koht iš Londono nuvyko i ryžį.

— KAUNAS. Gen. Raštikis po trijų mėnesių atostogų galutinai iš kariuomenės vado pareigų pasitraukė. Toms pareigoms paskirtas gen. Viškauskas, Vilniaus rinktinės vadas.

— VILNIUS. Vilniaus kaedroje lietuviai pakėlė triukšmą prieš lenkus, kurie neduoda dar vis ten lietuviškų pamalų. Su širinkusieji katedroje giedojo Lietuvos Himną.

— ROMA. Italija liko vienintelė Pietų Amerikos vandenynse apie ivykus Norvegijoje. Jam pasakė parlamente kalbą kalbant ats. ova i švilpė ir triuksmavo, nejudami kalbėi. Cem berlenas kvieė opozicijos partijas i valdžią.

— VASINGTONAS. Amerikoje smarkiai pradėta varyti propagarda už tai, kad reikia padėti sąjungininkams ir šovini karą, kad greičiau laimėtų demokratijos. Amerikiečius neramina japonų dideli pasiengimai karui jūrose ir milžiniškų karu laivų statyba.

— ANKARA. Turakai suėtiupo labai pavojingą Vokietijos žnipą. Ji teis Karo teismas.

— LONDONAS. Cem berlenas gavo pasi iškėjima, bet, manoma pasitrauks.

— LONDONAS. Cem berlenas ma iš Norvegijos, kad norvegų kariuomenė kaujasi su vokiečiais nepaprastu didvyriškumu.

— VATICANAS. Tarp Portugalijos vyriausybės ir Sveno Sosto pasirašytas naujas konkordatas Bažnyčios ir Val'sybės santykiams tvarkyti. Konkordatas pasirašytas labai palankioje dvasioje katalikų Bažnyčiai. Sakoma, jei Italija imtų varyti Bažnyčios laisvę, Popiežius keltųsi iš Romos i Lisaboną.

— STOKHOLMAS. Pranešama iš Norvegijos, kad norvegų kariuomenė kaujasi su vokiečiais nepaprastu didvyriškumu.

Mes grįšime Lietuvon!

Taip, mes grįšime Lietuvon. dar gali ilgai užrukti Tad ar Specialios istaigos Lietuvoje jau mums nusiminti? Ne, ir dar kartą - ne! Lietuva savo atsiminimais, mintimis ir jausmais sugrįžti galės kiekvienas kas atsilankys i

L. K. J. S. B. „VYTIS“ KONCERTA

savo penkerių metų kultūrinės veiklos sukakčiai mūsų Kolonijoje minėti.

Koncerto programa labai plati ir ivairi - viso 22 dalykai, ir vis rinktiniai kaip: Vasaros naktys, Karvelėli (solo partija p. V. Laurinaitio), Aras, Užmik, Keleivio daina, Man liudna ir kt. Be to, dalyvauja žinomas Kolonijos dainininkas p. V. Laurinaitis solo.

Todėl visi, kurių dvasia dar neapaugusi kerėmis ir ruolat ilgisi graudžios ir galingos lietuviškos dainos, atvykite i ši puikų koncertą. Vyčių choras neapvylė niekad publikos - nė ši kartą neapvils, nes jis ispudingai dainuoja ir nuostabiai interpretuoja lietuvių liaudies dainas, pasiekdamas reto švelnumo. - Po koncerto bus šokiai, grojant puikiam orkestrui!

Tad iki pasimatant koncerte! - Išigykite iš anksto kvietimus!

Neužmirškite: ši šeštadieni, gegužės mėn. 11 d. 8 val. vakaro. Rūta da Moooca, 2346. Lebai patogu susisiekimas iš visų rajonų. Autobusai ir bondės prie durų ir eina istią nakti.

Moters, vyrai ir pipirai - visi i Vyciu koncerta!

Noticiario Religioso

Evangelho João 14, 23 - 31

Respondeu Jesus e lhe disse: Se alguem me ama, guardará a minha palavra, e meu Pae o amará, e viremos a elle, e faremos nelle morada. Aquelle que me não ama, não guarda as minhas palavras. Ora a palavra que tendes ouvido não é minha, mas de meu Pae, que me enviou. Estas coisas vos tenho dicto, permanecendo convosco. Mas o Paraclito, o Espirito Santo, que o Pae ha de enviar em meu nome, elle vos ensinará todas as coisas, e vos fará lembrar tudo o que eu vos tenho dicto. A paz vos deixo, a minha paz

angelija Sekminėm s Jono 14, 23 - 31

Atsakydamas Jezus jam tarė: mano žodžius; ir mano Tėvas ji lei kas mane myli, tas laikys mylės; mes pas ji ateisime ir

pasidarysime pas ji buveinę. Kas mane nemylti, tas mano žodžių nelaižo; žodžiai gi, kuriuos jus girdėjote, ne mano, bet to, kurs yra mane siuntęs, Tėvo.

Tai aš jums kalbėjau, pasilikdamas pas jus. O ramintojas, sven toji Dvasia, kuri Tėvas atsiųs mano vardu, jis jus viso išmokys ir primins jums visa, ką tik aš jums kalbėjau. Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę; ne kaip pasaulis duoda, aš jums duodu. Tegul jus sirdis nenusigasta ir tenebio. Girdėjote, kad aš jums saktiau: Aš einu šau ir ateinu pas jus. Jei mylėtumėte mane, jus juk džiaugtumėtės, kad aš einu pas Tėvą, nes Tėvas didesnis už mane. Ir dabar aš jums tai pasakiau pirma, ne kaip ivykdo, kad ivykus tiektumėte. Jau nebe daug aš kalbėsiu su jumis! Nes ateina šio pasaulio kunigaikštis; manųjė jis nieko neturi, bet kad pasaulis pazintų, kad aš myliu Tėvą ir taip darau, kaip Tėvas man isakė.

delkau, kaip Tėvas man isakė.

Kelkitės, eikime iš čia.

SVIESA

ORGÃO DA COMUNIDADE CATOLICA LITUANA DE SÃO JOSÉ

Redator responsavel: JESUS SABORIDO MONTANÉS

Redação: CONVENTO SANTO ANTONIO DO PARY, S. Paulo Caixa Postal 4-118. Fone 2-6252
 Assinatura: Brasil e toda America do Sul -- 12\$, Europa -- 24, Estados Unidos -- 1 dolar.
 Numero avulso -- \$300. Numero atrazado -- \$600. Iscina trecoadieniais 6 -- 12 puslapių.
 PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje -- 12\$000 Europoje--24\$000 ir S. Amerikoje - 1 doleris
 Paskiras numeris -- \$900. -- Redakcija rankrasciū nesaugo ir savo lėšomis negrazina. Honoraro niekam nemoka
 Uz skelbimų turini neatsako.

Telegramos

MASKVA. Sovietų Rusijos vadai kelia seną pan-slavizmo idėją, kuri dar carų laikais tarnavo Rusijos imperializmo tikslams. Pagal šią idėją, gaivinama rusų rasės teorija, panašiai, kaip Vokietijoje skelbiama arių teorija. Visos slavų kraujo tautos — lenkai, čekai, pietuslavai ir kiti turi susijungti po Maskvos globa ir sudaryti galinga slavų junginį prieš germanų ir romanų rasę. Pan-slavizmo mintis ėmė kelti komunistų vadai. Po jų priedanga bus siekiama toliau imperialistinių Rusijos tikslų. Komunistinis arkliukas jau visiems nusibodo, tai ieškoma naujos kaukės. Idomu, kad rusai ir čekai nori įtraukti į Maskvos itaką, nors jie dabar yra Berlyno valdžioje.

Mes lietuviai nesame nei slavai nei germanai. Mums ir nerūpi šių dviejų rasių kova. Tik galime būti įtraukti į tos kovos sukuri vien dėl to, kad stovime ant šių dviejų pasaulių slenksčio. Nei vieni nei antri niekad nėra buvę lietuvių draugais.

LONDONAS. Italų spauda ir ministeriai praeitą savaitę ėmė pulti sąjungininkus ir atvirai grąsinti karu. Italai veikia lygiai taip, kaip barometras: kryps ta i tą pusę, kuri tuo metu atrado stipresnė. Emus nebesiekė Norvegijoje vokiečiams, pradėjo kritikuoti jų karo taktiką. Pradžius nesisekė sąjungininkams, grąsina stoti prieš juos i karą. Anglai visą savo laivyną sukoncestravo rytinėje Viduržemio jūros dalyje, Aleksandrijos uoste, sustiprino Gibraltaro ir Sueso kanalo apsaugą ir pasirengė kautis su italų laivais. Taip pat i Viduržemio jūrą anglai atitraukė dali savo laivų nuo Norvegijos krantų, kadangi vokiečių karo laivynas Norvegijoje praktiškai buvo sunaikintas.

ROMA. Italija sukoncestravo savo laivyną prie Džekaneso salų i rytus nuo Sicilijos. Viduržemio juroje padėtis yra kritiška. Tiesioginis pavojus gresia Graikijai, kuri silpnai ginkluota.

ANKARA. Turkija sumobilizavo 10 klasių atsarginius ir užėmė pozicijas prie Balkanų. Jei Italija pulstų Pietuslaviją, Turkija paremtų sąjungininkus lovoje prieš Italiją. Karas Balkanuose atrodo jau neišvengiamas.

VATIKANAS. Popiežius deda visas pastangas, kad Italija mesikštų i dabartinį karą. Fasistams tai labai nepatinka. Popiežiaus laikraštis «Osservatore Romano» fašistai labai prola ir reikalauja, kad vyriausybė jį uždraustų.

Vatikane kalbama, kad jei Italija stotų i karą, Popiežius paliktų Romą ir keltųsi gyventi i Portugaliją.

VATIKANAS. Popiežius Pijus XII kreipėsi i kariuomenes valstybes, prašydamas garantijos, kad jokiomis aplinkybėmis nebu būtų bombarduojama Roma. Sąjungininkai ir vokiečiai, sakoma, tokias garantijas Popiežiui davė. Tai būtų antras kartas, kad jie pasitikėtų Hitleriu? Vadinasi, Popiežius išgelbsti Romą. 451 metais Romą užpuolė hunai. Kariuomenė pabėgo, Tada senelis Popiežius Leonas I išėjo iš miesto ir Dievo vardu isakė hunų vadui Attilai pasitraukti nuo miesto ir nieko blogo jam nedaryti. Prieš nieką nenusilenkęs Attila paklausė Leono I ir Roma išliko nesugriauta. Romoje gludi beveik visa žmonijos istorija, o ten sukrauti paminklai yra neapskaičiuojamos vertės. Viena šv. Petro bazilika turi tiek meno vertybių kad už jas galima nupirkti visa Italija. Bet užtektų vienos galingos bombos — ir ji virstų griuvėsių kruva. Tai XX amžiaus «civilizacija».

TAUBATE. Netoli Taubate miesto pramoninkas, Mario Andre savo fazendoje ir savo lėšomis irengė aerodromą lėktuvams nusileisti. Sis aerodromas yra ant kelio, kuriuo skrenda lėktuvai iš São Paulo i Rio de Janeiro, todėl dabar kelionė oru bus dar saugesnė, nes prireikūs lėktuvai turės kur nusileisti.

(Reikia pasakyti, kad oro linija São Paulo — Rio de Janeiro yra labai gerai suorganizuota ir joje nelaimių visiškai nepasitaiko. Keliauti žeme daug rizikingiau, negu keliauti oru).

ROMA. Italija stato didžiulės geležies krosnis Albanijoje. Jose bus vietoje perdirbama gerdurda ir gryna geležis vežama i Italiją. Pasigrobusi Albaniją, Italija apsirūpino geležimi, kurios taip labai reikalinga jos karo pramonė.

ROMA. Mussolini pradėjo jau veiksmams grasinti sąjungininkams. I Albaniją atvežta 65.000 italų kariuomenės. daugybė tankų, patrankų ir amunicijos. Kariuomenė išdėstyta visu Pietuslavijos pasieniu. Belgrade reikiama didelio susirūpinimo kad Italija nepradėtų karo Balkanuose. Pirmoji auką būtų Pietuslavija.

BERLYNAS. Vokiečių kariniai sluoksniai projektuoja užpulti Angliją. Lėktuvais i Angliją būtų nuvežta apie 200.000 vokiečių kariuomenės. Lėktuvams stipriai paremiant, ši kariuomenė, esą, galėtų užkariauti visą Angliją. Hitleris toki isakymą kariuomeni galis duoti netrukus.

BERLYNAS. Vokiečiai nepaprastai sustiprino savo naujas sienas Lenkijoje. I Krokuvos aerodromą atskrido daugybė bomboneščių labai sunkaus tipo. Pasienio apsauga taip pat padidinta. Visi šie kariniai pasirengimai kreipiami prieš rusus. Iš antros pusės, rusų kariuomenėje ir tautoje pastebimas labai nedraugingas nysistatymas prieš vokiečius. Rusai karininkai jau atvirai kalba, draugystė su Vokietija yra tiktai laikinis reiškinys. Jie neslepia, kad greitai artinasi ta diena kai rusai stos i karą prieš vokiečius. Iš tikrųjų, turint galvoje tas apsaugos priemones, kurių Rusija ėmėsi Pabaltijo valstybėse, galima lengvai suprasti, kad ji rengiasi galimam karui su Vokietija. Kam rusams reikėtų laukti kariuomenė Lietuvoje, jei kelti kariuomenė Hitleriu? Vadinasi, atėitis dar gali ir Pabaltijo valstybėms atnešti netikėtumų.

STOKHOLMAS. Vokiečių lėktuvai bombardavo švedų miestą Kirkenes. Zmonių aukų nėra. Sugriauti keli namai.

VAKARU FRONTAS. Vokiečiai Svaro srityje puolė prancuzus, bet buvo su dideliais nuostoliais atmušti. Puolimą parengė uraganiška artierijos ugnimi pusanro kilometro plote.

ROMA. Pasaulinės Telegramų agentūros pranešė, kad ir šiais metais ivykys žinomas stebuklas Neapolyje, kur laikomas stiklinis indas su šv. Januaro kankinio krauju. Sis kraujas yra paprastai sudžiuvęs, nes daugiau pusanro tukstančio metų, kai kankinys Januaras ji išliejo už Kristų. Tačiau jo šventės metu per procesiją kraujas pradeda virti, gauna natūralią raudoną spalvą. Šiais metais stebuklas irgi pasikartojo Neapoliečiai tai laiko geru ženklu, kadangi stebuklas nepasikartoja tik prieš dideles nelaimes.

BUENOS AIRES. Argentinoje sekmadieni buvo jaučiamas stiprus žemės drebėjimas. Drebėjimo centras buvęs Andų kalnuose, netoli Ollengasta. Dar nežinomas aukų skaičius.

STOKHOLMAS. Hitleris su Svedijos karaliumi Gustavu pasikeitė nuomonėmis dėl ivykų Norvegijoje. Oficialus švedų komunikatas skelbia, kad Gustavo nuomonė visiškai sutapusi su Hitlerio. Vadinasi, Svedija pateisi vokiečių žygi i Norvegiją, kad tik jos pačios Hitleris nelieštų.

LONDONAS. Pietų Afrikoje ir Kinijoje anglai ėmėsi visų saugumo priemonių. Aigipte kariuomenė taip pat budi. Anglų kariniai pasirengimai rytų Afrikoje, šalia Abisinijos, varo italams baimės.

LONDONAS. Anglų prekybos laivai gavo isakymą neplaukti i Viduržemio jūrą, Norėdami patekti i Indijos Vandenyne, jie turi aplaukti visą Afriką, padarydami daug tukstantų kilometrų kelio. Italai sako, anglai juos provokuoją tokiomis priemonėmis.

VASINGTONAS. Amerikiečių spauda praneša, kad ju mokslininkai atrado naują elementą — Uranium. Tai yra sunkiausias ligi šiolei žinomu elementų. Jis svarbus tuo, kad nuolat leidžia iš savęs energiją, kuri galima vartoti praktiniams reikalams. Vienas šio elemento kilogramas duoda tiek energijos, kiek 5 milijonai kilogramų anglies.

Pranešama, iš Berlyno, kad vokiečių chemikai taip pat skubomis tiria ši naują elementą ir ji nori panaudoti karo reikalams. Povandeniniai laivai, turėdami 2 kilogramus Uranium, gali plaukioti po juras šimtus metų ir niekad nepritruks kuro. Jei tai tiesa, šis atradimas gali apversti aukštyn kojom visą pramonę.

ADIS-ABBEBA. Abisinai kiek begalėdami priešinasi italams. Balan šio mėnesi buvo kilę rimtų riaušių ivairiuose krašto vietose. Italai nusiunte kariuomenę abisinams malšinti. 2 italų karininkai vienas puskarininkas ir keli kariai užmušti. Tiek skelbia pačių italų pranešimai. Tikrasis aukų skaičius yra kurkas didesnis. Abisinai laukia, kad Italija isimaišytų karą.

BERLYNAS. Vokiečių melo propaganda pradėjo skleisti prasimanymus apie Balkanų valstybes. Pranešta, kad ivairiuose pasieniuose ivykę neramumai ir susišaudymai. Šias žinias Balkanų valstybės atšaukė. Iš to matyti, kad vokiečiai rengia dirvą užpulti Europos pietryčius, prisidengdami tariamais jų pačių paskleis tais gandais apie ten vyraujančius neramumus. Mat, vokiečiai save laiko Europos žandarais, ir visur braujasi «tvarkos atstatyti».

TALLINAS. Rusai skubomis stato tvirtovės Estijoje. Iš pasienio vietų, kurios numatytos stiprinti, gyventojai tuojau turi išsikraustyti. Rago sala bus paversta raudonosios armijos laivų baze ir ten jau pradėti parengiamieji darbai. Aišku, kad tie pasirengimai yra nukreipti prieš Vokietiją, kurios isigalėjimo skandinavijoje rusai nejuokais isigaudo.

MASKVA. Pranešama, kad vokiečiai Lenkijoje kitaip elgiasi su lenkais ir kitaip su rusais. Nenorėdami erzinti rusų vyriausybės, kurios pagalba jiems labai reikalingai, leidžia Lenkijoje rusams ir rusiškos kilmės, gyven tojams organizuotis, leisti savo vaikus i specialiai isteigtas rusų mokyklas ir kitokių laisvųjų rusams duoda.

MEKSIKA. Meksikos prezidentas Kardenas tautinės šventės proga Puebla pasakė kalbą, kuri rodo, kad Meksikoje labai stiprus nacionalizmas ir kad anksčiau buvusio internacionalo garbinimo jau nėra žymės nebelikę. Iš viso Meksikos vidaus gyvenime jau ivykę daug atmainų gerojo pusei. Komunistai griežtai sudrausti ir jau paliové liejėsis krikščionių kraujas gausiai tekėjęs prie Calos vyriausybės, kuri buvo diriguojama tiesioginiai iš Maskvos.

PRAGA. Vokiečių avijacijos ministerio ir ministerio pirmiņiko Goeringo brolis paskirtas garsiojų Skodos ginklų fabriky direktoriumi. Jis nori paimti i savo rankas ir Skodos skyriaus veikimą Rumunijoje su rumunų vyriausybe. Sunku tikėti, kad rumunai leistų savo ginklų fabriky administruoti vokiečiams.

RIO. Plaukianti i Ispaniją Brazilijos laivą «Santarém» istiko nelaimė — ties Bermudų salomis kilo jame gaisras, kurio nepavyko užgesinti. Laivas iplaukė i Porto ir dega toliau. Jau sunaikinta 15.000 maišų kavos ir 1000 ryšulių medvilnės.

MASKVA. Lenkijos užimtoje dalyje kasdien siautia baisesnis teroras prieš katalikus. Daugelis katalikų kunigų barbariškiausiu budu nužyta. Bažnyčios uodarinėjamos, šventi tikintiesiems dalykai biauriai niekinami ir išjuokiami. Vis tas rusiškosios «Kultūros» vaisiai.

ANKARA. Turkų vyriausybė paskelbė visame krašte apsiausties meto padėti. Laukiama greitai vokiečių puolimo i Balkanus. Tuo atveju turkų ir prancuzų kariuomenės automatiškai stotų i karą Rytuose. Visa administracija

Turkijoje praktiškai yra kariuomenės rankose. Karo vadovybė gavusi labai dideles teises.

BOGOTA. Baisi nelaimė istiko San Doma, miestas, Kolumbijoje. Seanso metu užsidegė kinas. Gaisras plėtėsi nepaprastu greitu mu ir žurovai nepėjo pabėgti. Sudėgė daugiau šimto žmonių, daugiausia mažų vaikų. Sužeistų yra keli šimtai. Minia mirtinai su mindžiojo silpnesniusius ir moteris.

AMSTERDAMAS. Olandų kariuomenė aliarme. Niekas negauna atostogų. Visi atsargos karininkai pašaukti aktyvion tarnybon. Šių priemonių Olandija ėmėsi po to, kai sveicarijoje atidengti Hitlerio planai pulti Belgiją, Olandiją ir Sveicariją.

LONDONAS. Anglų žiniomis, vokiečių laivynas neteko 300.000 tonažo nuo karo pradžios.

LONDONAS. Norvegijos fronto vokiečiai neteko 200 kovos lėktuvų ir daugybės kariuomenės. Vokiečiai nesigailli jokių aukų, kad tik pasiektų savo tikslus.

LONDONAS. Anglų vyriausybė atšaukia vokiečių paleistus gaudus, kad Anglija nusiuntusi ultimatumą Italijai. Jokio ultimatumo Anglija Italijai nėra iteikusi.

MASKVA. SSSR karo komisaras Vorosilovas pašalintas, jo vieton paskirtas Semionas Tkotenko.

RIGA. Estijoje užmuštas Baltijos vokiečių nacionalsocialistų vadas ir hitlerininkiško laikraščio redaktorius von Naff.

HELSINKIS. Rusai ėmė smarkiai kaltinti suomių, esą, jie susprogdinę visus fabriky ir elektros tiekimo imones rusams tekusiose srityse prieš jų perdavimą. Suomiaai sako, «ad tai rusu avijacijos darbas. Abi pusės laikosi savo nuomonės ir gintįjasi».

RIO. Tardymas komunistų byloje eina toliau. Policijai davė parodymus vienas buvęs komunistas, kuri raudonasis «tribunolas» už akių buvo nutiesęs mirti ir Maskvos agentai i ji vienoje tamsioje gatvelėje buvo paleidę keturis šuvis, tačiau nenūšovė. Visuose kraštuose komunistas laikosi tiktai teroro priemonėmis.

RIO. Respublikaos prezidentas pratęsė terminą svetimtams priimti palengvintomis sąlygomis Brazilijos pilietybę. Palengvinimas bus taikomas ligi spalio mėn. 1 d. 5 m.

OSLO. Oslo mieste jau tikrą to žodžio prasme yra badas. Padėti labai apsunkena atbėgėliai iš apylinkių, kurie neturi nei maisto nei pastogės ir miega gatvėse, nors Norvegijoje šiuo metu dar gana šalta.

STOKHOLMAS. Švedų ekonominiai sluoksniai praneša, kad Svedijos prekyba su Rusija kart labiau plečiama.

STOKHOLMAS. Anglija iš naujo minavo Kattegato sąsiaurį. Ant minų užplaukė, nuskeno vienas vokiečių ir vienas švedų laivas.

Iš Lietuvos Padanges

VILNIUS. Visi Vilniaus miesto ir krašto bedarbiai jau aprūpinti darbu. Tokių iš viso yra 13.000. Nuolatinio darbo gauti tikrai 9.000, bet darbas išdalinamas visiems, ir visi gali užsidirbti pragyvenimą Dirbą kiekvienas po tris savaites i mėnesi.

KAUNAS. Bažnytinės vyresnybės ir kultūrinių Lietuvos organizacijų balsas Vyriausybei, kad ji griežčiau kovotų su alkooliniais gėrimais ir vis labiau beplintantį jų vartojimą krašte, jau duoda rezultatus. Pranešama, kad turgų dienomis visi restoranai ir svaigalų parduotuvės bus uždaromos 3 val. popiet. Taip pat busias sutrumpintas pats turgų laikas. Bus nustatyta, ligi kurios valandos galima «turguoti». Praktika parodė, kad popietinis metas jau buna skiriamas ne prekiauti, o svaigintis.

VILNIUS. Linksmų dalykų randama Vilniaus prieglaudose. Dabar vyksta visose prieglaudose patikrinimas. Kai kur rasta «vaikučių» po 21 m. amžiaus. Vienas turėjo net 26 metus! Taip lenkai suaugusius verė vaikais, kad lik saviems protekcija sudarytu.

VILNIUS. Vilniaus vaikų prieglaudose yra daug našlaičių vaikų, kurie arba tėvų visiškai apleisti, arba kurių tėvai per karą yra žuvę. Dabar suvalkų krašto ukiniškai prašo atiduoti jiems auginti savo šeimos šiuos vaikus. Yra gauta daugiau 1.500 prašymų. Vaikai noromis važiuoja į kaimą. Tai yra ne tik laimingas šis našlaičių klausimo išsprendimas, bet ir tautinių interesų atžvilgiu labai svarbus sumanymas. Suvalkijoje jie išaugo gryniausioji lietuviškoje dvasioje, nes suvalkiečiai neturi jokios svetimės itakos priemaišų savo kalboje, kuri šiuo metu Lietuvoje oficialioji valstybinė kalba. Čia jie mokyklose ir šeimose bus išmokyti lietuviškojo patriotizmo ir užmirš lenkų kalbą, jei kuris jos ir mokėjo.

KLAIPEDA. Iš Klaipėdos žy nepavyko prie lietuvių policijos varyti toliau savo «biznis» ir jie turėjo ieškoti kitokio verslo. Pranešama, daugelis ju emė gaminti lietuviškas monetas (pinigus), o kiti jau pradėjo platinti. Tačiau ir tai neilgai truko. Keli «fabrikantai» jau atsisdė šaltone, o kiti ši amatą metė. Netikrų pinigų dirbėjai sulaukyti taip pat Štauliuose: Jonas Brilius, Marijona Martišauskaitė, Leonas Sileika. Jie yra kaltinami padirbinėje netikras 2 ir 5 litų monetas.

KLAIPEDA. Iš Klaipėdos žydus gabena i Lubliną kur kaip ži gabenti i Lubliną, kur, kaip žinome, buvo pasirašyta nelemtoji Lietuvos - Lenkijos unija 1569 metais. Klaipėdoje, esą, nebėlikė nė vieno žydo.

KAUNAS. Turniškių elektrinės statybą nori paimti švedai. Jų firmos atstovas net asmeniškai lankėsi Lietuvoje, ir tarėsi su užsiteruotais statyba asmenimis. Lietuvos visuomenė nekantriai laukia šip pasitarimų pabaigos, nes ji nori netrukus matyti veikiančią Lietuvoje galingą elektrinę, kuri aprūpintų šviesa ir energija kraštą. Dabar elektra yra daugelyje vietų labai prasta mirksinti, o, be to, neiperkama - bent šešis kartus brangesnė, negu Šao Pauly.

KAUNAS. Lietuvoje paskelbtas griežtas karas chuliganizmui. Už tuos veiksmus policija vietoj turi teisę suimti, surašyti protokolą ir pristatyti teismui. Teismas bylą sprendžia be eilės ir jo sprendimas yra neapeluojamas ir tuojau vykdomas.

Numatoma griežčiau kovoti su šunadovokais, kurie, patys neišmanydami teisės dalykų, apsimė vesti bylas, rašo teismams prašymus ir tt. Nusikaltimai prieš kito asmens gyvybę bus baudžiami iki gyvos galvos kalėjimu. Iki šiolei buvo baudžiami tik iki 15 metų.

KAUNAS. Jau paaiškėjo, kad šiemetiniai šalčiai sunaikino daugybę vaismedžių. Ypatingai nukentėjo kriaušės ir vyšnios, o taip pat ir geresnės obelų atmainos. Lietuvoje buvo ligi 38 laipsnių šalčio, o Vilniaus krašte net - 40.

KAUNAS. Dėl didelių šalčių ir daugybės sniego laukiniai gyvūneliai neturėjo ko esti ir daugelis jų tiek nusilpo, kad mirė badu. Stirnelės miškuose draskė lapės ir vilkai, o šernai tai lindo i ukininkų rusis ieškodami mėgjamų bulvių. Keliose vietose ukininkai ilindusius i rusis šermus nudobė.

VILNIUS. Vilniečiai lietuvių uoromis skaito Kauno laikraščius. Tik dėl neturto nevisi išsigali jų prenumerotis. Kauniškiai laikraščiai nuėjino savo prenumeratas vilniečiams. Daugelis kauniškių ir šaip Lietuvos gyventojų užprenumeruoja jiems laikraščius. Vilniuje vyriauja katalikiška spauda su labiausiai Lietuvoje mėgjamu ir daugiausiai skaitomu dienraščiu «XX AMZIUS».

KAUNAS. Apskaičiuota, kad pernai Lietuvoje sugauta žuvis: vėdaus vandenyse (upėse ir ežeruose) - 546 tonos ir Baltijos juroje - 725 tonos. Visų žuvų vertė - 656.000 litų.

Pastaruoju metu pradėdama varyti propaganda, kad gyventojai daugiau vartotų žuvis, kadangi jos kurkas daugiau galima būtų pagauti. Manoma ir patią žvejybą geriau organizuoti ir žuvis pardavinėjimą kitaip sutvarkyti. Bendrai, lietuvių mažai valgo žuvis. O žuvis galėtų lengvai pavaduoti kitoki maistą.

KAUNAS. Lietuvių nepaprastu užsidegimu stoji i kurybos darbą, ypač Vilniaus krašte. Finansų ministerija gauna daugybę prašymų naujoms imonėms statyti, kad negali jų visų greitai laiku nė peržiūrėti. Ir gerais laimingais laikais nebuvo tokio kurybingumo ir pasitikėjimo, kaip yra dabar.

VILNIUS. Lietuvos vyriausybė nutarė duoti Vilniaus krašto ukininkams stambias pašalpas pagerintai sėklai, trąšoms ir žemės ūkio mašinoms isigyti. Tuo reikalu ukininkai turi paduoti prašymus savo apskričių agronomams. Pašalpų bus duodama 50 procentų minėtų prekių kainos.

ILGUVA. Silvienų kaime buvo nepaprastas atsitikimas. Vieno ukininko žmona, nesant vyrui namie, nuėjo i tvartus šerti gyvulius. Troboje paliko tris mažamečius vaikus. Grižus i trobą, rado savo jauniausią dukteriją - 2 metų amžiaus mergytei - nusuklį galvą. Nors tuojau kreipėsi i gydytoją, bet nieko ne-

gelbėjo: mergaitė jau buvo mirusi. Galvą dukrelei nusuko broliukai, ne ką didesni už ją. Tai gal pirmas toksai keistas atsitikimas Lietuvoje. Tegu buna pamoka ir mūsų motinoms nepalikti be reikiamos priežiūros savo vaikų.

KAUNAS. Taupumo sumetimais, kiek galima, mažinamas administracinis aparatas. Visoms apskričių savivaldybėms isakyta mažinti valstius ir seniunijas.

VILKIJĄ. Tikras kurijosas dedasi Vilkiijoje su 85 hektarais derlingiausios kviečių žemės plotu. Du kilometrai nuo Vilkiijos miestelio ši žemė jau 20 metų pūdynauja niekam nenešdama ma naudos. Vasaros metų žydai joje ožkas pasigano. Žemės Tvarkytojas dabar šią žemę nori iš Vilkiijiečių atimti ir isdalinti tiems kurie nori ją dirbti.

Sunkiai itikimas dalykas, kad Vilkiijoje, netoli Kauno, galėtų būti tokių keistu žmonių, kurie nenorėtų išnaudoti turimos savo žemės. Tuo budu daromas nuolis visai valstybei.

KVEDARNA. Kvėdarnos valstijai buvo pavogti keli ukininkų arkliai Policija atidengė labai keistą dalyką: šiuos arklus vogdavo viena dvarininkė, 61 ha. savininkė! Ji vogtus arklus parduodavusi, o pinigus paskolindavusi. Savo ūki ji išnuomojo kitiems, o pati tarnavo pas ukininkus per paprastą tarnaitę. Pinigus skolino kitiems už labai aukštus procentus.

Tikrai keista moteris, ir Šao Pauly buvęs vienas elgeta, kuris miegodavęs ant šiaudų sausjos rušyje, nors banke turėjęs kelis šimtus kontų, o mieste - keletą namų. Valgydavęs tik tai, kietai sudžiuvusių duonų; dėl to visi šykštuoliai dabar vadinami pao duro. Dabar ir Lietuvoje atsirado pao duro. Tik specialaus pavadinimo lietuvių vargu ar besugalvos dvarininkai, vagiantieji arklus ir tarnaujantieji pas ukininkus.

KAUNAS. Paprastai vasaros metu žemės ūkyje visumet truksta Lietuvoje darbininkų. Dabar ūkiausybė emėsi tam tikrų priemonių, kad šiemet to neatsitiktų ir kad kiekviena žemės pėda būtų apdirbta.

KAUNAS. Iš Klaipėdos krašto vėl padidėjo lietuvių atbėgėlių skaičius. Mat, Vokietijos vyriausybė nepalankiai žiuri i kiekvieną svetimtauti sąlygas, kad jie turi apleisti ši kraesta. Daugelis lietuvių numato labai liūdnas ekonomines perspektyvas, kur jau patys vokiečiai dejuoja ir nebežino, kaip užmirštam Vokietijos užkampyje, kokiu dabar virto Klaipėda, gyventi. Be to,

daugelis lietuvių nenori savo vaikų atiduoti i valstybinę vokiečių mokyklą, kur iš jų išorinių sąnacionalistai, niekina religijų itakoję daugelis lietuvių emė pavasarėjant dar smarkiau emigruoti iš Klaipėdos. Manoma, Klaipėdos krašte ir mieste lietuvių visiškai nebėlikis. Bet kyla kla problema: kur padėti atbėgėliai? Tuo reikalu jau buvo eilė tarpžinybinių pasitarimų. Pri eita išvados, kad klaipėdiečiai lietuvių reikia apgyvendinti panašiose klimatiniuose ir kultūriniuose sąlygose, kokias jie yra turėję an kščiau. Todėl visi tie klaipėdiečiai, kurie atsikelia iš Klaipėdos kra-

sto, bus apgyvendinami Biržų ir Štauliu apskrityse, gi tie, kurie buvo iš Didžiosios Lietuvos nusikėlė i Klaipėdą, privalės grįžti i savo kilmės vietas.

VILNIUS. Vilniuje šiemet bus daug suvažiuoimų. Eilė katalikų organizacijų numato sukūkti savo žiavimus Sostinėje. Per Sekmines - gegužės mėn. 12-13 d. Vilniuje ivyks krikščionių darbininkų suvažiuoimas, tuo pat metu ir katalikų moterų suvažiuoimas. Birželio mėn. 8-9 dd.

Vilniaus krašte numato susaukti savo konferenciją pavasarininkai. Mergaitės savo posedžius 8 d. pradės Vilniuje, o vyrai birželio 8 d. - Trakuose. Birželio mėn. 9 d. ir vyrai ir mergaitės tės konferenciją Vilniuje. Birželio mėn. 29-30 dd. ivyksta jubiliejinis Ateitininkų federacijos kongresas Vilniuje, skirtas 30-ties metų sukakčiai minėti. Rudeni, rugsėjo mėn., bus Vilniuje katalikų vyrų sąskridis.

VILNIUS. Pereitą kartą trumpai pranešėme, kad dedamos pašangos dali lenkų pabėgėlių, kurie kilę iš Vokietijai tekusios Lenkijos dalies, gražinti i jų kilmės vietas. Dabar jau galime pranešti kad iš tikrųjų keli šimtai toių atbėgėlių jau yra iš Lietuvos išvykę. Lietuvoj nuolat dirba komisija, kuri drauge su Lietuvos istaigomis aiškina ši reikalą. Yra tikrų vilčių, kad visi iš Vokietijos Lenkijos atbėgėliai bus gražinti atgal. Aišku, vokiečiai labai gudrus: per žiemą šis klausimas jiems nerupėjo kadangi darbų šiems žmonėms Vokietijoje nebuvo. Lietuva turėjo ba jokios naudos šiuos ponelius maitinti, o dabar, i pavasari, juos vokiečiai pasiims laukų darbam.

Nebloga ir tas - tegu tik išves iš Lietuvos šiuos ivairių riaušių kėlėjus ir mūsų krašto šmeižėjus. Vokietijoje jiems toki dalykai visai neateis i galvą.

KAUNAS. Lietuvoje pasitaikydavo reikšmingi, o svarbiausi ir dideji turėdamas kas pareigos išlaikyti kitą asmeni, ar po to, kai teismas toki išlaikyma pripažindavo stengdavosi ivairiai šios pareigos nusikratyti, atiduodamas išlaikymą i prieglaudą ar vi-ai apleidamas. Neretai nedori vaikai taip elgdavos ir su savo senais tėvais, kuriuos išvarydavo senatvėje iš namų. Tie turėdavo arba eiti elgetauti arba prisiglaust kur pas svetimas žmonės ar ieškoti karštes prieglaudes. Dabar priimtas baudžiamojo statuto pakeitimo projektas, kuris numato bausmes tiems, kurie tokios pareigos vengiu. Ypač numatytos smarkios bausmės vaikams, kurie neprižiūrės ir nemaitins senatvėje savo tėvų.

Labai teisingai ir protingai elgiasi mūsų Tėvynė. Kol tėvas gali dirbti jis išmaitina buri vaikų: bet vos tik tėvas nuseno - tas burys vaikų nenori vieno tėvo išmaitinti. Dabar valdžia nedoriems vaikams primins jų pareigas tėvų atžvilgiu.

VILNIUS. Vilniuje nebuvo ligi šiolei moderniškos skerdyklos, kuri būtų galėjusi apdirbti mėšą ir paruošti ją eksportui. Kaune ivykto tarpžinybinis tuo reikalu pasitarimas ir jau imasi konkrečių žygių didelių skerdyklų statybai. «Maislas» pagaminio jau projektus ir paskyrė šiam reikalui 4 milijonus litų.

VALKININKAS. Siame rajone viena firma gavo finansų ministerijos leidimą pastatyti kreidos fabriką. Fabriko metinė apyvarta būtų 200.000 litų.

VILNIUS. Vilniuje duotas leidimas pastatyti žemės ūkio mašinų fabriką. Fabriką statys žydėliai: Eiges, Sapiro ir Cia. Jie turėjo anksčiau žemės ūkio mašinų fabriką Lydoje. Tuo budu Lietuvoje bus pradėdamos gaminti žemės ūkio mašinos ir jų jau nebereikės importuoti.

VILNIUS. Visas Lietuvos organizacijas, žemės ūkio ir pramonės gyvenimas stengiamasi kiepti i Vilnių. Tik ką gautomis žiniomis. Vilniuje šią vasarą organizuojama žemės ūkio ir pramonės paroda. Tokios parodos ligi šiolei ivykddavo Kaune ir turėdavo dideli pasisekimą. Vilni jos ksašto ukininkui norima tuo budu gyvais pavyzdžiais parodyti, kokios pašangos pasielė Lietuvos ukininkas per 20 Nepriklausomybės metų.

KAUNAS. Daugelio prekių kaino pakilo Lietuvoje. Ypatinga pabrango tos prekės kurių importą palietė karas. Žemės ūkio gaminiai taip pat kiek pakilo, tačiau ne tiek, kiek pramonės gaminių. Bet vis dėl to jaučiama duonos ir kai kurių kitų maisto produktų pabrangimas. Kad toks kainų kilimas neapsunkintų darbininkų, ypač vasaros metu, kainų tvarkytojas š klausimą uoliai emė tirti ir bus sumazintos kainos visiems būtinau šio vartojimo produktams. Palyžymima, kad nėra jokios prasmės ir reikalo kelti šip produktų kainos, kadangi Lietuva duonos pakankamai turi.

VILNIUS. Netolimioje ateityje, kaip pranešama, Gėlėnkielių Valdyba kelias iš Kauno i Vilnių. Viso tarnautojų išskelių 435, o su šeimomis - 1.423. Pamažu ir kitų šakų administraciniai organai isikurs Vilniuje.

KAUNAS. Lietuvoje pastaruoju metu susiorganizavo iniciatorių grupė dolerius su Amerikos lietuviams parvilioti i Lietuvą. Jie užmezgė santykius su pasiturinčiais mūsų tautiečiais Amerikoje, kuriems nurodoma pa vyzdžiais ir skaičiais, kad daugelis pramonės šakų yra labai pelningos Lietuvoje ir duoda gera uždarbį.

VILNIUS. Vilniaus Arkivyskupas lenkas Jaltzykowskis uždraudė lenkams Vilniaus bažnyčiose giedoti patriojinės lenkų giesmes. Ar tai būtų pirmas tikrosios padėties supratimo ženklas?

VILNIUS. Lietuvos Valstybinė konservatorija persikels i Vilnių Kaune liks tiklatai muzikos mokykla. Konservatorija i ikurs Vytauto Didžiojo gimnazijos ru muose. Persikelti žada nuo ru dens.

KAUNAS. Ministrų Taryba priėmė ir perdavė seimui Piniginių vertybių biržos istatymo projektą, kuriuo Lietuvoje bus isteigijama piniginių vertybių birža. Biržos tikslas bus - tarpininkauti piniginių vertybių prekybai. Piniginėmis vertybėmis laikomi: procentiniai ir dividendiniai popieriai, bankų notos, monetos, vekseliai, čekiai piniginės perlaidos, brangieji metalai ir loterijų bilietai.

2-6252
1 doleria
nėmoka
kariuome
jvybė ga
es.
laimė itti
Kolumbi
egė kinas.
stu greit
pabėgti.
žmonių,
Sužeistų
nirtinai su
ius ir mo
Dandų ka
kas negau
gos karini
tarnybon.
a emėsi po
e atidengti
Belgiją, O
ly žiniomis,
ko 300.000
adžios.
vegijos fron
200 kovos
kariuomenės,
okijų aukų,
vo tikslus.
gjų vyriausy.
paleistus
a nusiuntusi
jokio ultima
nėra iteikusi.
karo komisa
intas, jo vie
nas Tkotenko.
užmuštas Bal
nalsocialistų
iško laikraščio
ff.
sai emė smar
us, esą, jie
fabrikus ir
nones rušams
rieš jų perda
ad tai rusi
bi pusės laiko
s ir ginčijasi.
as komunistų
Policijai da
nas buvęs ko
udonasis «tri
buvo nuteisęs
gentai i ji vie
relėje buvo pa
s, tačiau nem
tuose komuniz
teroro priemo
ikaos presiden
nų svetimtaun
ngvintomis sp
s pilietybę. Pa
taikomas ligi
š. m.
mieste jau tikra
yra badas. Pa
cina atbėgėliai
neturi nei maisto
miega, gatvėse,
e šiuo metu dar
AS. Svedų ekono
i praneša, kad
a su Rusija kas
šama.
MAS. Anglija i
Kattegato sąsiau
žplaukė, nuskendo
ir vienas svedų

Padavimai apie Ausras Vartus Vilniuje

kaime vaikas panašose gamtos sąlygose augdama, raudonas, sveikas.

Vokiečiai ir lenkai Lietuvoje

Apie Ausras Vilniuje pasakotoja, sa-ko, kad prieš koki 160 metų kai maskoliai užėmė visą Lietuvą, isibiovo i šventąjį Vilniaus miestą, šia jie pradėjo nepadariai elgtis. Vietoj kankino ir žudė nekaltus žmones, kiti plėšė turtus ir niekino ba-nyčių šventenybes, o sudraus-ty jų nebuvo kam.

Vienas nedoras maskolius už sigeidė nuplėsti Ausras Vartų stebuklingosios Dievo Motinos paveikslo auksine karūna. Pa-lypėjęs prie stebuklingojo pa-veikslo, Dievo Motinos gūvas papuošalą — auksine karūna mėgino rānkomis nuplėsti. Kai tik jis karūną palietė, nuo svei- tojo paveikslo nematoma jėga maskolių stūmė šalin, kad tas vos nenuserito žemėn. Kiek kartų maskolius ranka palietė karūną, tiek kartų jis buvo at- stumtas šalin. Tačiau savo šventvagystės dar nenorėjo at- sžadėti.

Pagaliau nieko nebegalėda- mas padaryti, pasigrėbė kirvil- fr baidisaujai miršė, kaip žvė- ris, puolė Dievo Motinos pa- veikslo, sakydamas nukirsišys karūną su visa galva. Kai vien- jėga užsimojės kirto ir patė, kaip perkūno trenktas žemėn.

Apie Ausras Vilniuje pasakotoja, sa-ko, kad prieš koki 160 metų kai maskoliai užėmė visą Lietuvą, isibiovo i šventąjį Vilniaus miestą, šia jie pradėjo nepadariai elgtis. Vietoj kankino ir žudė nekaltus žmones, kiti plėšė turtus ir niekino ba-nyčių šventenybes, o sudraus-ty jų nebuvo kam.

Vienas nedoras maskolius už sigeidė nuplėsti Ausras Vartų stebuklingosios Dievo Motinos paveikslo auksine karūna. Pa-lypėjęs prie stebuklingojo pa-veikslo, Dievo Motinos gūvas papuošalą — auksine karūna mėgino rānkomis nuplėsti. Kai tik jis karūną palietė, nuo svei- tojo paveikslo nematoma jėga maskolių stūmė šalin, kad tas vos nenuserito žemėn. Kiek kartų maskolius ranka palietė karūną, tiek kartų jis buvo at- stumtas šalin. Tačiau savo šventvagystės dar nenorėjo at- sžadėti.

Kunigo Kraujas Zydui

Is Kalifornijos orlaiviu at- vežtas kraujas teka 12 metų Sheldon Bellafsky gyslomis. J- Jis serga reia ir pavojinga liga, kurią daktarai pavadino staphylococcus sepicemia. No- tos tikry vaistų dar nežinoma. Ligonis gali išgyti tik kito ž- žmogaus, kuris yra ta liga sir- gęs, kraujas.

Katalikų kunigas, Paul Mein- knecke, St. Boniface's bažny- čios San Francisco vikaras dar teKsi gydo is tos ligos. Su- žinojės apie vaiko nelaimę jis skubiai pasiūlė savo kraujo.

Tik prieš šešias savaites, po- sešių mėnesių ligoninėj kun- Meinecke buvo leista grįžti

prie tiesioginių pareigų bažny- čioj. Jis nepamiršo, jog jo gyvybė buvo išgelbėta jam nepažisia- mo žmogaus krauju. Ir šai jis per radio išgirdo, jog Chicagoj panašia liga serga vaikas. Nors jam buvo griežtai isa- kyta taupyti savo jėgas ir stip- rėti, bet kun. Meinecke neži- rėdamas savo asmenio pavojau- pasiskubino vakuii pagalbon. Netrukus brangus kraujo siun- tyns pasiekė Chicago, Mt. Si- nai ligoninė. Chicago's zydu spauda pasky- rė San Francisco kunigui pir- muosius puslapius. Sinagogose nuskambėjo kun. Meinecke vardas.

Katalikiska Aplinkuma Auklėjime

Popiezius Pijus XI savo gar- siojė enciklikoje apie „Krikšč- ūnišką Jaunimo Auklėjimą“ yra pasakęs daug atsimintinų dalykių. Jų tarpe yra stipriai pa- brėžta vaiko aplinka jo auklėji- me. Jis sakė: „Kad tobulai iš- sveiką vaiką ir gauna pakanka- auklėjus, be galo yra svarbu, mai, is savo motinėlių išmokė- kad visos sąlygos, kurios su- pa vaikelį jo mokymosi metu, meninės svaros ir tie du vaikelis zodžiais. visų aplinkybių sutartinė, kurią mes vadiname tarpe. Nes vienas auga didmies- aplinka, tikrai ataktikų siekia tyje, kur didžiulį dirbtuvių ka- mam tikslui. Pirmoji natūrali ir būsimoji sąlyga šioj aplinko- je, kiek tai liečia auklėjimą, yra šeima ir tai is tikrųjų užtat, kad taip yra sutvarkyta Pallos Kurėjo“.

ORAS BE DULKIŲ IR LIGŲ. Daug padedama vargo ir lė- damas nesuteršto oro plau- sų kad jaunuti kūdiki išlaikys- tiams negu kaimo vaikelis. Ir sveiką kūnu. Taip reikia nes- taip, miestietis išblyškes, o

Skirtumas aiškus. To skir- tumo priežastis suprantama. Bet kūdikis auga ne vien kūrė. Kasdien jis patiria daug- tajūdžių kasdien gyvena. Pile- nesnu gyvenimu. Jau tie daly- rėkė is skystovius galvojimas. Ir štai, vienas vaikelis au- ga savo tėvelių tarpe, o jie yra tuo tikėjimo arveše, negyvena- taip, kaip is jų reikia auja Krik- tus. Net kartais ateina i namus- neįtikintieji svečiai, tėvelių- draugai, ir jie prasitaria apie kitų žmonių darotus viešus- papiktinimus, išgrista giriant- melą, vagyste, palaidą gyveni- mą, neteisingumą, žiaurumą, ir gali išaugti tokioje aplinkumo- je. Patys pagalvokite, kaip gali išaugti tokioje aplinkumoje- šviri sventai vaiko siela? Jei kas yra leistina suaugusiems, pradeda samprotauti kūdikis, kodėl ir jis to negali daryti?

Norint gi išauklėti vaikelis padoriai, kad jame tikiybinis augantios sielos gyvenimas ly- giai vystytųsi protu ir valia ir visa kas tiesu ir gera, būtinai reikia jam katalikiškos šeimos aplinką turėti.

RELIGINIS ORAS.

Kaip plaučiai traukia sveiką orą ir džiaugiasi sveikata, taip siela traukia i save aplinkos religine nuotaką. Ji gera — ir vaikelio siela gerėja. Jei ji bloga — vaikelio siela blo- gėja.

Pirmas geros religinės šei- mos nuotaikos elementas — tai bendra šeimos malda. Paskui eina: tėvelių nuosirdus tiky- binių pareigų ėjimas, švent- gražus namuose pavėikslai, po- elgiai, kalbos, svečiai, laik- raščiai padorios pramogos ir vi- sa, kas sudaro pilną žmogaus gyvenimą. Tai religinis namų oras.

Patys is savo patirties žino- me, kaip giliai atjautėm pirmuo- sius tėvelių pamokymus apie Dievą, Sventuosius; lygiai at- imename, kaip kitų neatsargus žodis, ar poelgis išblaškė mūs- sielą is religinės puiausvyros. Kodėl jami vaikeliai sunkiai nusikalsta Dievui? Juos i tai paskaitino suaugusių nuodėmė. Ir tas papiktinimas kai kurių- jaučiamas visą likusį gyvenimą. Is tikrųjų, teisingas Dievas tu- ri smarkiai bausti tuos kurie ivedė i pirmą asmenine nu- dėme nekaltu kūdikio sielą. Juk turi praeiti keletas bent metų, kol kūdikis išsiaiškins daromą blogybe. Igausias blog- gas iprotis koliotis, meluoti, smaguriauti etc. sunkiai pašali- namas.

Jauni katalikai tėvai priva- lo stropiai daboti savo vaikeli- ū sielas nuo pikta, o duoti jiems visa, kas gera. Su Dievo pagalba išaugins sau gerų pa- dorų vaikelių. Religinis šeimos oras teigiamai veikia sielas.

14.545 TONU MEDICINOS REIK. MENU MISIJŲ STOTIMS

Naujorke turinti savo cen- trą sąjunga: „Catholic Medical Mission Board“ per 1939 m. i- ivairias pasaulio misijų sritis išsiuntė 14.545 tonas mediciniš- kų reikmenų. Tuo būdu bus daug padėta nelaimingiesiems nepasiturintiems žmonėms. Lė- šos šiam darbui gaunamos is katalikų aukų, gi visam sąju- džiui vadovauja jėzuitas P. Garesché. Nesant medicinišką- pagalbą misijų sričių gyventojams, be kito ko, ten steigia- mos specialės mokyklos, kurios is vietinių mergaičių paruošia- slaugytojas.

Lietuvoje yra dvi mažumos, ve ir netikėjo jos patvarumu. Ypačiai po ultimatumų mūsų lenkai buvo pasidare išdidūs. Tas jų išdidumas ne labai suma- rėjo ir po Lenkijos žlugimo- nevyenodi.

Didiosios Lietuvos vokiečiai mūsų tautai ir vaistybei yra lojalūs, korektiški, ypačiai ge- tą ispuodi daro jų organas „Deu- tsche Nachrichten fuer Litauen“. Tas laikraštis objektyviai in- formuoja savo skaitytojus apie visus nacionalinius, kultūrinius ir ekonominius ivykius mūsų gyvenime.

Ypatingai idomus yra mīm- to laikraščio (s. m. III. 23 d. 15 Nr.) vedamasis straipsnis „Gunnachbarliches Verhalten“, kuriame pabrėžiama, jog 1918 m. Vokietija pirma is visų val- stybių pripažino Lietuvos val- stybe ir visą laiką stengėsi su- ja palaikyt gerus santykius.

Jei buvo try- nimosi, tai ne dėl Vokietijos ir Lietuvos kaltės, bet tik dėl Versalio diktato nustatytos tvar- kos, tačiau tarp vokiečių ir lie- tuvių tautos nieko trukdomo (nichts Störendes) nėra.

Vokietija ir vokiečių tauta nuo seno vertina lie- tuvių liaudies meną ir liaudies dainą, lietuviai vertina vokiš- kąją išradingumo dvasią.

Taip pat ir ukio srity: lie- tuvių žemės ukio produktai turi Vokietijoj gera rinką. o vo- kietijų industrija gali patenkinti visus Lietuvos reikalavimus.

Šitos savitarpio papildymo ga- limybės sudaro natūralų pa- grindą geriems kaimyniškiems santykiams. Toliau sakoma kad anolat didėja skaičius lietuvių, kurie taip pat galvoja.

Toliau straipsnis ragina Kul- turverbando narius nesidid- žiuot tuo, kad jie priklauso 80 milijonų tautos bendruome- nei, bet veikt taip, kad vokie- čių mažuma sudarytų tiltą ge- riems kaimyniškiems santy- tarp Lietuvos ir Didžiosios Vo- kietijos.

Visai kitokių aspiracijų ir ki- tokio nusistatymo yra lenkų mažuma Lietuvoj. Lenkija bu- tų paskutinė valstybė pripa- žinusi Lietuvos nepriklausomy- be. Lenkų mažuma visą laiką is didžiai žūrėjo i Lietuvos lais-

Taikos statula is sutirpdintų ginklų

Argentinos karinei misijai apsilankius Vajkane, Pijus XII pasakė: Kristaus statula, sto- vinti Andų viršūnėje, pri- mena ir laimina jūsų draugin- gumo sutarti su kaimyninėmis tautomis. Tai yra tikros taikos simbolišė. Lai Dievas duoda, kad ir mes neužilgo pamatytu- me tokią taikos statula aukščiau- sioje Europos vietoje. Popie- žiaus suminėtoji Andų Kristus stovykla yra pastatyta ant Ar- gentinos ir Cilės sienų. Idomi- tos statulos istorija: prieš 40 metų tarp tų kraštu buvo sun- kus karas labai nuvarginęs gyventojus. 1900 m. Velykose

KRIKSC DARBININKAI ANGLIJO JE

Nė karas nesukliudo krikšč- darbininkų sąjungai energingai rūpinis savo narių lavinimusi. Si sąjunga siekia praveisti so- cialines reformas pagal popie- žių enciklikose paskelbtąsias mintis.

SKAITYKITE SVIESA

SVETI
TRIA
SULIC
Hekla
ruošta
Rai
Ru
(netol
Bond
P
kar
AL
BONI
LIU
A
G
D
I
P
G
S
E
(
Kas
Didel
ir už

SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJA IR „CAR

TRIRA DE IDENTIDADE MODELO 19°

SULIG NAUJU ĮSTATYMU, KAINA PAPIGINTA.

AGENCIA RALICKAS

Šiokia visas tuo reikalu žinias ir pri- rošia yiaus dokumentus „Carteira“ galutinai išgauti už 58\$000.

Raštinė atidaryta nuo 8 iki 18 val.

Rua dos Gusmões, 324

(netoli Gabinete de Investigações).

Bondės iš Largo São Bento: 1, 2 ir 13.

Parduodamas

kampinis sklypas ant

ALTO DA MOOCA, NETOLI NUO BONDES. KREIPTIS PAS VINCA BILJUNA, RUA CANINDÉ, 539.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto- grafijų srity. Specialybė pa- didinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus foto- grafijų reikalais. Daro iš foto- grafijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (senas nr. 103) Tel. 4-5576 SÃO PAULO

Lietuvių Jaunime,

Dėyokit gražiai pasidatus rū- bus. Siuvami sulig naujau- sų madų vyriški ir mote- riški kostiumai ir paltai. Darbas garantuotas. Dar- bas atliekamas neblogiau kaip S. Paulo centro, bei daug pigiau.

PAULO AMBRAZEVIČIUS

RUA CICLAMES nr. 52

Villa Bella.

PARSIDUODA NAMAS iš trijų kam- barių virtuvės ir du barakai žemės 365 m. kvadrt. ir priešais 10 m. tik už 16 kontų. R. Ibitirama, 53. Adomas Jaru sėvidius. Parque Vila Prudentėj arti bondės.

Dr. João Hamati

BENDROJI KLINIKA

Gimdymai, operacijos, moterų ir vai- kų ligos, sifilis. Priėmimas nuo 9-12 v. ryto ir 3-7 v. v. Ladeira Por- to Geral, 12, 2 andar salės 4 ir 5. (kampas rua Boa Vista e 25 de Março). Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068.

D-ras A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus, veneros ir moterų ligų specia- listas. Chirurgija. Priėmimas nuo 9-12 v. ryto ir 3-7 v. v. Ladeira Por- to Geral, 12, 2 andar salės 4 ir 5. (kampas rua Boa Vista e 25 de Março). Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068.

Kas gieda -- dukart

meldžiasi

NEGALIMA GRAŽIAI GIEDOTI BAŽNYČIOJE BE

VARGONU

TAUTIEČIAI! Mūsų garbą neleidžia, kad pirmojo ir vienintelio lietuviškoji bažnyčioje visoje Pietų Amerikoje dirpintų kokia palaikė katarinka. Mes norime, kad joje galingai gautų moderniški vargonai ir keltų mūsų dvasią maldai, vestų mūsų mintis į Dievą. Tik tokį vargonai pritinka mūsų lietuvių, bažnyčiai!

KATALIKAI! Kolonijos Kapelionai, vykdydami Jūsų pagedavimus, tokius vargonus yra Jūsų bažnyčiai jau užsakę. Po dienos kitos jie jau bus pastatyti bažnyčioje. Tai bus tokie vargonai, ko kiti Jūs norėjote, kokių Jūsų bažnyčia yra verta. Jūs moderniausiai vargonai São Paulo mieste. Ne- paisant to, kaina yra reklaminė, nes vargonas, ku- ris kainuoja 120 kontų, fabrikas pardavė už 65 kon- tus. DABAR TAREITE SAVO ZODI IR JŪS!

65:000\$000 -- didelė suma.

Vienam ji būtų nepakeliamą, tačiau visiems ji yra tik menkinė. Aukokime kiekvienas savo dalį -- daugiau ar mažiau, kaip kuris išgalime. Mažiausia, paskirkime bent vienos dienos uždarbį kas mė- nuo, kol baigėme išmokėti skolą. Kas daugiau už- dirbame, daugiau aukokime. Kas mažą -- tai mažą, kas dešimtinę -- tai dešimtinę, kas šimtinę -- tai šimtinę, o kas kontą tai jau visą kontą.

ATSIMINKIMĖ: Neturės teisės susi- pratusių lietuvių katalikų sąvaga laikyti tas, kuris liks kurčias savo bažnytelės reikalams.

Dievas su juo!

VARGONAI TARNAUS JUMS VISIEMS IR

VISOMS BUSIMOMS KARTOMS.

TODĖL VISI, VISI, VISI

AUKOKIME VARGONAMS!

PREFERIDA!

Kas nori tapti turtingu, tosikreipia į loterijos namus „Prefe- rida“. Ten garantija pilna.

Vaistinė Dom Bosco

Savininkas Juozas Lukoševičius

Didelis pasirinkimas įvairių rūšių vaistų -- vietinės gamybos ir užsieninių. Taip pat yra parfumarai. Kainos minimalios.

Lietuviams daroma nuolaida!

Rua Bom Pastor, 18 Ypiranga

Tel: 3-0100

SIUVYKLA "ESTAN"

Rua Conceição, 11

STASIO ŠLIKTOS

Gerai žinoma visiems lietuviams

RUA DA CONCEIÇÃO 79-A,

Fone: 4-1940 (prie pat stoties Luz) at- darė naują skyrių -- antrą siuvyklą, prie stoties Luz. Ten yra ir gyvenamas butas.

M. M. KOGANO LABORATORIJA

MEDECINISKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų. Sifilio ir gonorėjos nustatymas.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3-as aukštas. Priėmimo valandos nuo 9-12 ir 3-7. Sekmadieniai 10-12

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose -- aštrus ir kroniškas), SIFILIS Greitas ir moderniškas gydymas.

Priėmimas nuo 9-12 ir nuo 2-7. Sekmadieniai 11-12. Lengvos mokėjimo sąlygos.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218. Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

DARŽAI IR ŪKIAI

Netoli stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil parduodame geriausios žemės daržams ir nedideliems ūkiams. Žemė apaugusi mišku. Yra pakankamai vandens. Žemės kaina -- tik 300 -- 400 reisu kvadratinis metras. Geri ke- liai ir arti esančios stotys duoda galimybes užvesti paukščių ūkį, verstie daržininkyste, kitokių kultūrų auginimu ir įrengti polsio namus.

Sklypai nuo 10.000 metrų išimokėjimui pradedant nuo 50\$000.

Savininkas: Cia. de Agr. Imigração e Colonização. Pardavimų Raštinė: Rua José Bonifácio, 98-1° andar--sala 4 Tel. 2-7549. S. Paulo. Sekmadieniai ir šokjadeniais ištisia savaitę galima teirautis vietoje, krautuvių prie Carvalho de Araujo stotį pas ANTONIO KIRSTEN.

Traukiniai iš stoties Norte lėina: 7,64, 9,05; 10,04 11,10; 12,14; 14,30.

Iregistruota nr. 45 iš 10-12-38, trečioje apylinkėje.

Dantistė LEVKOVIČ

Su ilga praktika Europoje ir čia, São Paulo, gydo dantis be jokio skausmo, traukia taip pat be skausmo už \$300, įve- da parcelano ir sidabro plom- bas už 10\$000 su pilna garantija.

R. Silva Pinta 264.

SVIESA

GAUNAMA SIOSE VIETOSE: Redakcijoje: Convento S-to An- tonio do Pary, Villa Zelinioje pas kun. Ragatinską, rua Sete 58 ir pas platintojus. Mieste gaunama: Largo da Sé prie laikrodžio, prie Centralino Pašto durų ir kampo; Luz stotyje, Rua José Paulino ir kampas rua Couto de Maga- lhães, Bom Retire; Rua Ayuro- res ir kampas rua Carmo Cin- tra, kioske rua José Paulino ir kampas Silva Pinto, Lapoje kioske prie stoties, Villa Ana- tazijoje -- Rua Camacan, Kiri lausko krautuvių, Canindé Rua Canindé, 478, ir pas Ško- rupski. Mokoje: -- kampas rua da Mooca ir av. Paes da Bar- ros kioske ir Rua PMooca 1721.

ŠVIESA

ISTATYMU PRIVILEGIJOS SESELIU MOKYKLAI.

Pagal išleistą Brazilijos vyriausybės įstatymą — dekretą (25 d. rugpjūčio 1938 m.) visų svetimšalių laikomų mokyklų vedėjais gali būti tikti brazilai, šia gimi ir turi reikalaujama mokslo laipsniai ir kvalifikacijos. Tačiau įstatymas — dekretas daro išimti vienulių ir dvasininkų vedamoms mokykloms, kuriose jie patys gali būti vedėjais. Ši išimtis liečia ir Seselių Pranciškiečių veda Bendruomenės mokyklą. Todėl ši mokykla turi lietuvių vedėjų su visomis teisėmis. Tai Seselė Vyresnioji M. Julija, kuri kaip vedėja yra įregistruota švietimo įstatuose. Tuo būdu Seselių mokykla yra vienintelė mokykla, kuri turi su pilnomis teisėmis vedėją lietuvių. Tai yra didelė garbė šiai mokyklai ir pasididžiavimas šios mokyklos steigėjams ir laikytojams.

Mūsų Kolonijoje buvo piktos valios žmonių paskleista gandy, esą ši mokykla esanti dar neįregistruota, nelegali, slapta veikianti ir kitokių nesąmonių apie ją prikalbėta ir prirasyta. Katalikai žino, iš kokių šaltinių teka toks drumzlinas pavydo ir šmeizto vanduo. Dabar pasirodė kaip tik priešingas dalykas — tik ši viena mokykla yra ne tik pilnai legala, bet ir su lietuvių vedėja.

DAINAVO PER RADIO

Pereitą sekmadienį 8 val. vakaro Bendruomenės choras, muziką J. Stankuno diriguojamas, dainavo iš Radio Cruzeiro do Sul (Pietų Kryžius). Sudainavo kėletą lietuvių liaudies dainų ir paties Dirigento kompozicijas. Transliavimas pavyko g a z i a i. Dainavimas lietuvių buvo prie aparatų ir lietuviškų dainų su pasigėrėjimu klausėsi. Kaip jau mes kitose vietose pranešame, koncertas buvo skiriamas Klebono Kun. P. Ragažinsko, Bendruomenės Choro Globėjo, garbei jo vardiniu proga.

Reikia pasakyti, kad lietuvišką dainą svetimiečiai apreiškia ir iš viso lietuviškojo meno reklama šonai rupinasi beveik išimtinai tikti katalikai — Bendruomenės ir Vycio chorai. Teko patirti, kad darbo sėkmingumui šie du chorai ateityje pradės itin glaudų bendradarbiavimą, kad bendromis jėgomis sietumų ir savųjų akyse dar labiau būtų pakeltas lietuviškojo meno ir lietuviškosios dainos vardas.

ISVYKO LIETUVON

Kaip jau mes pirmieji buvome pranešę, DULRAS atleido 3 mokytojus: Bakši, Jurgilą ir Ivanauską. Jurgilas išvažavo į Brazilijos pietus uninkavimo mokyklą. Yra žinių, kad jis jau atsidūrė Urugvajuje, kur bandys, kaip nors išgauti ir mokytojo vietą. Bakšys laukia pasigėrėjimo ir žada daugiau Kolonijos gyvenimo nekirstinti ir neplioti. Tikinti O Ivanauskas jau išvyko Lietuvon. Jurgilas su Ivanausku nešalė portugalų kalbos egzaminą ir todėl negalėjo dirbti mokykloje, nes pastarieji vald. šios švietimo reikalais dekretai reikalauja, kad kiekvienas mokytojas mokėtų žodžiu ir rastu portugalų kalbą.

Mok. Ivanauskas pastaruoju me

tu buvo labai tylus ir kuklus ir nelengvai pragyvendama, atsiunčia kas mėnuo auką Seselių mokyklai. Šis našlės «skatikas» turėtų paskatinti ir kitus, žymiai tartingesnius, mūsų tautiečius, ypač susipratusius katalikus, uoliau geriems tikslams paaukoti vieną kitą milreisą.

Kelionė dabartiniu metu į Europą yra tikrai pavojingai. Vienintelė saugesnė linija yra tik Italija. Tačiau italai gali stoti taip pat į karą ir tuo atveju ir jų laivai turės imtis atsargumo priemonių. Mokytojui Ivanauskui linkime laimingai pasiekti Lietuvą ir joje jį su dideliu patyrimu kurio duoda kiekvienam gyvenimui Brazilijoje, darbuotis lietuviškoj mokykloje.

GRAZUS PAVYZDYS KITIEMS

Kolonija jau žino, kad Seselės Pranciškiečių Vila Zelinioje veda antri metai pavyzdinę lietuvių mokyklą. Visi taip pat supranta, kad labai sunki buvo pradžia, kad jokių lėšų neturint teko susikurti pakentamos darbo sąlygos — susipirkti mokytojų inventorius, nuomoti butas, įkurti portugalų mokytojų algas ir tt. Atsirado daug geros širdies lietuvių, kurie šiuo darbu savo kukliais ištekliais rėmė. Tik jų ir Bendruomenės Valdybos pasiūlymų dėka, o taip pat ir mokyklos Tėvų Komiteto nuolatiniomis pastangomis mokykla galėjo nugalėti visus sunkumus ir žengti į priekį. Pasiektas vaisių tiek mokykmo tiek ir auklėjimo srityje visi gerimės ir didžiuojamės. Tada dar kartą visiems irodė ir peritos savaitės šventė mokykloje Motinai pagerbti. Visose srityse šie mažuliai yra pasiekę, Seselių dėka, gražiausios pažangos. Auklėjimo srityje nė viena Kolonijos mokyklų negalėdavo iš tolo su Bendruomenės mokykla lygintis, Gražus auklėjimas tai ir yra kiekvieno tėvo ir motinos svajonė. Be auklėjimo bei priežiūra reikia aiškinti tas didelės pritarimas, kuri lietuviškoji visuomenė parodė šiai mokyklai, Antraisiais gyvenimo metais ši mokykla jau atsistojo į antrą vietą mokinių skaičiumi. Nėra jokios abėjonės, jei tik iki kelių metų mokslu pradžios būtų pastatytas naujos mokyklos V. Zelinioje rumas, ši mokykla bus mokinių skaičiumi pirmoji Kolonijoje. Tėvai nesigaili lėšų, kurios yra būtina reikalingos, kad jų vaikučiai galėtų būti išauklėti tikrais žmonėmis.

Šioje vietoje mes norime paraginti ir tuos geros valios lietuvius kurių vaikučiai nelanko šios mokyklą, ją paremti savo auksais. Nes ne turtingas duoda auką, o susipratus ir geros širdies žmogus. Niekais išleidiame karais pinigais, o geriems tikslams syktimės pratiesti ranką. Iš viso, per daug kalbama apie geresnį samanyms, o permaža juos remiame.

Redakcija šioje vietoje nori priminti, kad yra ir mūsų Kolonijoje pasiaukojusių ir dosnių geriamis dalykais žmonių. Per mūsų Redakciją viena Skaitytoja iš Vila Anastazijos — Katarina Gladutienė, pati budama našlė

Reikia pirkti uniformos, sporto irankiai, šalbtai uniformos ir tt. Kada Bendruomenės komandos šventia savo metinę sukaktį, po sėkmingo išisų metų darbo, kiekvienas lietuvis turi jauti pareigos sia proga paremti Bendruomenės sportininkus. O tai padaryti bus progos festivalo metu ši sekmadieni. Tad ateidamas sporto aikštėn, neužmiršk iš namų pasiimti BENT VIENO MIL. RĖISO, už kuri nupirkdamas tom bolą paremsi sportininkų veikimą

MARIJOS DUKTERU DRAUGIJS susirinkimas šaukiama ši sekmadieni trečia val. po pietų mokyklos patalpose.

MOTINOS DIENA Motinos Dienos minėjimas buvo pradėtas prėjusio šeštadienio vakare, ta proga pašventinant Dievo Motinos

Dangun Emimo paveikslą, nupestiją ir veltui padovanotą tapytojo p. Mykolo Vasejevskio. Kad mūsų bažnyčiai teko minėto dailininko paveikslas, tai yra nuopelnas p. Petro Simonio, kurio prašymu p. Vaejevskis jį paaukojo. Ta proga buvo pasakytas pa-

mo mokslas. Po gegužinių pamaldų daugumas dalyvavusių pamaldose ypač motinų, ėjo išpažinties. Sekmadienio rytą Sv. Mišių metu buvo bendra Sv. Komunija. Šia proga gražiai pagerbė savo motinėles Marijos Dukterų draugijos narės, kurios prieš pamaldas savo motinėlems prie krutinės prisegė po šviesiai raudoną rožę.

Po pamaldos mokyklos patalpose Marijos Dukterų Draugijos narės savo mamytėms suruošė pusručius.

Kurių metu ispuodingą kalbą, mamytėms ir jų dukrelėms pasakė kun. P. Ragažinskas.

Baznyčioje pamaldų metu buvo pasakyti molinos diena pritaikinti pamokslai. Po pietų Seselės Pranciškiečių savo vedamoj mokykloje, Vila Zelinioj surengė viešą Motinos Dienos minėjimą ir urį atsilankė ne tik mokyklos mokinių tėvai, ir šiaip gausiai publikos.

Programa, kuria, daugiau ia pilnė šios mokyklos mokiniai buvo ivairi ir idomi. Pianu grojant maršą, pirmiausia scenon sučina patys mažieji — pirmo skyriaus — mokiniai. Ką ir kaip mokėjo, taip pasirodė. Deklamavo eileraščius bendrai ir paskirai.

Po to buvo suvaidintas vieno veiksmo vaizdelis «Motina ir sunus». Po to sekė antro ir trečio skyriaus deklamacijos, baletai, duetai, gyvieji paveikslai (Našlaitės sapnas) ir «Gyvenimo Kryžiai». Pagaliau jaunųjų choras sudainavo kėletą gražių dainų.

Susirinkusieji Motinos Dienos minėjimu buvo labai patenkinti ir džiaugdamiesi skirtė i, matydami, kad jaunoji karta yra gražiai auklėjama ir mokoma.

Jei Motinos Dienos minėjimas praėjo su tokiu dideliu ir gražiu pasisekimu, didžiau ia nuopelnas tenka Seselėms Pranciškiečiams, kurių visas jėgas ir laiką aukoja jaunosios kartos auklėjimui.

Buvęs.

VYTIS REPETICIJOS.

Sekmadieni 4 val. po pietų (punktualiai) artistai prašomi susirinkti Moks lietuvių mokyklos salėn dramos repeticijoms. Prašomi atvykti ir choristai. Po repeticijų ten pat bus Valdybos posėdis.

Pirmininkas.

BENDRUOMENES choras sekmadieni dainavo per radio «Cruzeiro do Sul». Ši koncertą choras suruošė pagerbti choro globėjui kun. P. Ragažinskui, jo vardadėmiu proga.

ISEIVIŲ DIENA.

Siemet, kaip ir praėjusiais metais, mūsų Kolonija švės Iseivių Dieną, nes ši diena — visų emigrantų šventė. Iseivių Diena švenčiama dviejų Lietuvos didvyrių: Dariaus ir Girėno — taip pat iseivių Amerikos lietuvių — mirties dieną, liepos mėn. 17. Mums teko patirti, kad šiemet Iseivių Dieną labai iškilmingai rengiasi minėti L.R.K. Bendruomenė išvien su L.R.K.J.S.B. „Vytiš“ organizacija. Chorai jau turi programą ir uoliai rengiasi visų iseivių — emigrantų šventei. Minėjimas ivyks puosnioje Lego Lom bardo salėje liepos mėn. 14 d., sekmadieni. Vysi lietuviai jau iš anksto tenkitės savo pačių šventei — Iseivių Dienai. Minėjimo programą pranešime vėliau, kai ji bus priimta.

ALIO, ALIO! KERMOŠIUS! Vila Zelinioje visą birželio mėn. bus kermošius. Tai yra proga visiems lietuviams linksmai laiką praleisti ir butniausius katalikų Bendruomenės reikalus pagerinti. Kiekvienas išleistas kermošius milreisis eis geram tikslui, tuo tarpu kai kartiamose praleisti pinigai niekam nėra naudūs. Todėl visu lietuvių katalikų pareiga yra kermošius paremti ar tai renkant jam aukasfantus ar tai prisidedant darbu.

Tenka pasakyti, kad parengiamieji kermošiaus darbai eina ir priekį dideliu smarkumu. Leidimai jau išimti. Sutarta ir muzikai, kuri gros ir linksminsi publiką. Smarkiai eina ir pačių auklėjimo linkimas. Ypatingai Vila Zelinioje. Tačiau, kaip teko patirti, ir kituose rajonuose pradėtas auklėjimas, kaip Anastazijoje, Mokoje, Bom Retire, Caninde.

Jei kurie norėtų taip pat prisidėti šio darbo prisidėti, aukų lapų gali gauti pas Seselės Pranciškiečius, Kunig Kleboną P. Ragažinską, Bendruomenės Valdybos narius, Kuniga A. Arpiną ir «Vytišos» Redakcijoje. Svarbu, kad galimai didesnis katalikų šaltis bendradarbiautų, nes nuo to pareis kermošiaus patiseikimas.

Daugiausia kermošiaus reikalai rupinasi Seselės Pranciškiečių ir Katalikų Moterų Draugija, dirbanti ir uolatiniaime kontakte su Klebonu ir Bendruomenės Valdyba.

VYCIO KONCERTAS.

Ši seštadieni Mokoje. Italų salėje, Rua da Mooca 2346 ivyks L.R.K.J.S.B. «VYTIS» koncertas. Koncertą Vyciai rengia savo choro penkerių metų veikimo sukakties minėti. Koncertas žada būti labai idomus, programa labai ivairi ir plati. Dalyvauja solistas p. V. Laurinaitis. Vyčiai laukia gausiai atsilankant lietuviškos publikos iš Vila Zelinio, Moks ir miesto bei kitų priemiesių. Po koncerto bus šokiai ligi 4 val. ryto. Susisiekimas labai patogus iš visur bendėmis ir autobusais, kurie eina pro pat salės duris.

«GRUDO» SUSIRINKIMAS

«Grudo» narių visuotinis susirinkimas kviečiamas ši sekmadieni gegužės mė, 12 d., antrą valandą po pietų kaip yra numatyta «Grudo» narių iniciatyva sušauktame pasitarime. Susirinkimas, ivyks Vila Zelinioje, Bendruomenės mokyklos patalpose ir bus teisėtai nepaaisant atsilankiusių narių skaičiaus, kadangi «Grudo» valdyba yra pakrikusi ir antri bėjui kun. P. Ragažinskui, jo vardadėmiu proga.

LIETUVIS FOTO-MEGEJAS.

Lietuvis J. Butauskas Bom Retire, Newton Prado, 572, istėgė foto-megėjo studiją. Kviečiamas, Butauskas vyksta i namus, vestuves, krikštynas, išvykas ir kitokias iškilmes. Lietuviams duoda nuolaidą.

Linkime mūsų tautiečium geriausios sėkmės — kad jo kūrį mėgėjo studija išaugtų i didelę profesional atelę.

LAIKRODŽIU GYDYTOJAS.

Lietuvis Pijus Radzevičius Vila Zelinioj atidarė laikrodžių officiną Taiso įvairių firmų ir stovio laikrodžius, ideda naujas dalis t.t. Palarnavimas greitas ir sažiningas. Tautiečiams nuolaidai. Vila Zelina Rua Nove, nr. 9. Tcirautus galima Baužio ir Jurgelevičiaus krautuvėje prie aikštės Vila Zelina.